

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-742/20

(avaldamine väljavõtetena)

**UPL Europe Ltd
ja
Indofil Industries (Netherlands) BV
versus
Euroopa Komisjon**

Üldkohtu (seitsmes koda) 15. veebruari 2023. aasta otsus

Taimkaitsevahendid – Toimeaine mankotseeb – Heakskiidu pikendamata jätmine – Määrus (EÜ) nr 1107/2009 ja rakendusmäärus (EL) nr 844/2012 – Toimeaine heakskiidu pikendamise taotluse hindamise menetlus – Endise referentliikmesriigi liidust väljaastumise tõttu uue referentliikmesriigi määramine – Kaitseõigused – Hea halduse põhimõte – Ilmne hindamisviga – Ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistuse menetlus – Määrus (EÜ) nr 1272/2008 – Õiguspärase ootus

1. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimkaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Heakskiidu pikendamine – Komisjoni kaalutusõigus – Kohtulik kontroll – Ulatus (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1107/2009)*

(vt punktid 60–64)

2. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimkaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Toimeaine heakskiit – Taotlejal lasuv tõendamiskoormis – Kohaldatavus toimeaine heakskiidu pikendamise menetluses (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1107/2009, artikli 4 lõiked 1–3)*

(vt punktid 65, 66)

3. *Kohtumenetlus – Uute väidete esitamine menetluse käigus – Tingimused – Olemasoleva väite täiendamine – Täienduse puudumine – Vastuvõetamatus (Üldkohtu kodukord, artikli 84 lõige 1)*

(vt punktid 87–89)

4. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimekaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Heakskiidu pikendamine – Riskihindamine – Heakskiidu pikendamise menetluse käigus uue referentliikmesriigi määramine – Esialgse referentliikmesriigi lõpetatud hindamismenetlus – Uue referentliikmesriigi hindamine, milles jõuti samale järeldusele kui esialgne referentliikmesriik – Komisjoni kohustus viia uue referentliikmesriigi hindamise suhtes läbi avalik arutelu ning jälgida, et Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) esitab nimetatud hindamise kohta oma järeldused – Puudumine*
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1107/2012, artikkel 4; komisjoni määrus nr 844/2012, artiklid 11–14)

(vt punktid 97–99, 104–109)

5. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimekaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Heakskiidu pikendamine – Riskihindamine – Kohustus viia Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) järelduste suhtes läbi avalik arutelu – Puudumine*
(Komisjoni määrus nr 844/2012, artikli 12 lõige 3)

(vt punktid 112, 113)

6. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimekaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Heakskiidu pikendamine – Riskihindamine – Heakskiidu pikendamise menetluse käigus uue referentliikmesriigi määramine – Komisjoni ettepanek heakskiidu pikendamiseks enne uue referentliikmesriigi hindamise lõpuleviimist – Pärast nimetatud hindamist tehtud lõplik otsus – Erapooletuse nõude rikkumine – Puudumine*
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1107/2009; komisjoni määrus 2020/2087)

(vt punktid 124–126)

7. *Põllumajandus – Õigusaktide ühtlustamine – Taimekaitsevahendite turuleviimine – Määrus nr 1107/2009 – Heakskiidu pikendamine – Riskihindamine – Vaidlusaluse ainega seotud probleemid – Määrusega nr 1272/2008 ette nähtud ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistuse menetluse raames riskihindamise komitee antud arvamuse arvesse võtmine komisjoni poolt – Ilmne hindamisviga – Puudumine*
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused nr 1272/2008 ja nr 1107/2009)

(vt punktid 136–143, 145, 149–152)

Kokkuvõte

Mankotseeb, mis on toimeaine, mida kasutatakse fungitsiidide eesmärgil kartuli, viinamarjade, marjade, puuviljade, porgandite ja sibulate kultuuride patogeenide vastu võitlemiseks, kiideti liidus esimest korda heaks 2005. aastal.¹ 2013. ja 2014. aastal esitati heakskiidu pikendamise taotlused.

Euroopa Komisjon keeldus 14. detsembri 2020. aasta rakendusmäärusega² mankotseebi heakskiitu pikendamast. Sellega seoses viidatakse vaidlustatud rakendusmääruse põhjendustes eelkõige Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) järeldustele, milles viimane muu hulgas märkis, et mankotseeb klassifitseeriti 1B kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks ja et inimeste ja väga tõenäoliselt mittesihthormoonide osas olid täidetud uued kriteeriumid, mis võimaldavad välja tuua endokriinseid häireid põhjustavad mõjud.

Hagejad UPL Europe Ltd ja Indofil Industries (Netherlands) BV, äriühingud, kes turustavad mankotseebi sisaldavaid taimekaitsevahendeid, esitasid vaidlustatud rakendusmääruse peale tühistamishagi. Üldkohus jättis selle hagi rahuldamata.

Selles kohtuasjas kerkis esile kaks Üldkohtu praktikas käsitlemata küsimust, mis puudutavad esiteks toimeaine hindamiseks uue referentliikmesriigi määramist toimeaine heakskiidu pikendamise menetluse käigus ja teiseks ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistamise menetluse mõju toimeaine heakskiidu pikendamise menetlusele.

Üldkohtu hinnang

Esimesena lükkas Üldkohus tagasi etteheite, et rakendusmääruses nr 844/2012³ ette nähtud pikendamismenetlust ei järgitud.

Kõigepealt märkis Üldkohus ühelt poolt, et kuna rakendusmääruses nr 844/2012 puudub viide toimeaine pikendamise menetluse kulgemisele uue referentliikmesriigi määramise korral selle käigus, ei saa asuda seisukohale, et uue referentliikmesriigi määramine nõuab hindamismenetluse⁴ uuesti alustamist.

Teiselt poolt tuleb see hinnang vastavalt selle määruse artikli 13 lõike 1 teisele lõigule kohustuslikult esitada EFSA-le ja taotlejale ning selle kohta tuleb läbi viia avalik arutelu, millele järgneb EFSA järelduste vastuvõtmine, välja arvatud juhul, kui komisjon otsustab EFSA-t teavitada, et sellised järeldused ei ole vajalikud.

¹ Nimetatud toimeaine kanti nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT 1991, L 230, lk 1; ELT erivaljaanne 03/11, lk 332) I lisasse komisjoni 21. oktoobri 2005. aasta direktiiviga 2005/72/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ toimeainete kloropüriifossi, metüülkloropüriifossi, mankotseebi, maneebi ja metiraami lisamiseks (ELT 2005, L 279, lk 63).

² Komisjoni 14. detsembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/2087, milles käsitletakse toimeaine mankotseebi heakskiidu pikendamata jätmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ning millega muudetakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 540/2011 lisa (ELT 2020, L 423, lk 50; edaspidi „vaidlustatud rakendusmäärus“).

³ Komisjoni 18. septembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 844/2012, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta) ette nähtud toimeainete heakskiidu pikendamise menetluse rakendamiseks vajalikud sätted (ELT 2012, L 252, lk 26).

⁴ Rakendusmääruse nr 844/2012 artiklites 12 ja 13 ette nähtud menetlus.

Käesoleval juhul määrati mankotseebi hindamiseks uus referentliikmesriik ja selle aine hindamine toimus pärast mankotseebi riskihindamise menetluse lõpuleviimist esialgse referentliikmesriigi ja EFSA poolt. Seega oli hagejatel juba võimalus esitada märkusi.

Pikendamise hindamisaruande kavandi ajakohastamise käigus 2020. aasta septembris tuvastas uus referentliikmesriik, et teatavatel tingimustel on võimalik järeldada mankotseebiga muu kui toidu kaudu kokkupuute korral ohutut kasutamist inimese poolt. Uue referentliikmesriigi hindamise tulemusel jõuti siiski samale järeldusele nagu esialgse referentliikmesriigi oma, nimelt et mankotseeb ei vasta määruse nr 1107/2009⁵ artiklis 4 ette nähtud heakskiitmise tingimustele. Lisaks ei erine uue referentliikmesriigi järeldus oluliselt EFSA järeldustest tuvastatud mureküsimumste kohta. Sellest järeldub, et uue referentliikmesriigi tuvastatud mureküsimumsi olid juba hinnanud esialgne referentliikmesriik ja EFSA.

Lisaks lükkas Üldkohus tagasi hagejate argumendi, et tuginedes uue referentliikmesriigi järeldusele, et kasutamine ei ohusta inimeste tervist, võisid nad taotleda määruse nr 1107/2009 artikli 4 lõikes 7 ette nähtud erandi kohaldamist. Ta märkis, et selle erandi kohaldamine ei toimu mitte teadusliku hindamise etapis, vaid riskijuhtimise etapis. Sellega seoses tuletas Üldkohus meelde, et nagu nähtub määruse nr 1107/2009 põhjendusest 12, vastutab just komisjon riskijuhtimise eest ja võtab vastu lõpliku otsuse toimeaine kohta.

Järelikult võis komisjon käesoleva juhtumi asjaoludel ja arvestades ulatuslikku kaalutusõigust, mis on komisjonile määrusega nr 1107/2009 antud selleks, et võtta teadusliku hindamise käigus varem kindlaks tehtud riskijuhtimise etapis sobivaid kaitsemeetmeid, otsustada jätkata mankotseebi pikendamise menetlust, ilma et ta oleks uue referentliikmesriigi hindamise suhtes läbi viinud avaliku arutelu ja tagamata, et EFSA esitaks oma järeldused selle konkreetse aspekti kohta.

Lisaks rõhutas Üldkohus, et rakendusmääruse nr 844/2012 artikli 12 lõikes 3 ei ole nõutud, et EFSA järelduste osas viidaks läbi avalik arutelu.

Lõpuks, kuna komisjon edastas hagejatele ning toiduahela ja loomatervishoiu alalisele komiteele oma pikendamisaruarande eelnõu ajakohastatud versiooni pärast seda, kui uus referentliikmesriik oli esitanud pikendamise hindamisaruande kavandi ajakohastatud versiooni, ei saa väita, et komisjon võttis oma pikendamisaruarande vastu enne, kui uus referentliikmesriik lõpetas oma riskihindamise.

Teisena leidis Üldkohus, et komisjon ei teinud mankotseebi pikendamise menetluses ühtegi ilmset hindamisviga.

Esiteks võis komisjon mankotseebi heakskiidu pikendamise menetluses võtta arvesse Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „ECHA“) riskihindamise komitee arvamust, millele tugines EFSA järeldus selle aine klassifitseerimise kohta 1B kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks, vaatamata sellele, et see ei ole määrusega nr 1272/2008⁶ ette nähtud ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistamise menetluses õiguslikult siduv. Nimelt ei vähenda selle arvamuse mittesiduvus

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2009, L 309, lk 1).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT 2008, L 353, lk 1).

mankotseebi ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistuse menetluse raames selle teaduslikku väärtust. Lisaks ei ole toimeaine ametliku klassifitseerimise olemasolu selle määruse nr 1107/2009 alusel heakskiitmisel määrava tähtsusega.

Teiseks, kui ei ole sätestatud teisiti, peavad komisjoni poolt määruse nr 1107/2009 raames tehtavad otsused alati arvesse võtma kõige uuemaid teaduslikke ja tehnilisi teadmisi.

Üldkohus otsustas, et komisjon võis pidada riskihindamise komitee arvamust dokumendiks, mis sisaldab kõige uuemaid teaduslikke teadmisi mankotseebi klassifitseerimise kohta toksiliseks aineks. See võeti nimelt vastu esialgse referentliikmesriigi ettepanekul ja enne EFSA järelduste vastuvõtmist selle aine pikendamise menetluses, see tähendab ajal, mil mankotseebi teaduslik hindamine selles menetluses alles kestis.

Mis puudutab asjaolu, et riskihindamise komitee arvamus põhineb varasemal uuringul, siis leidis Üldkohus, et hagejad ei saa vaidlustatud rakendusmääruse õiguspärasuse kahtluse alla seadmiseks tugineda väidetavale rikkumisele ainete klassifitseerimise ja märgistamise ühtlustamise menetluses vastavalt määrusele nr 1272/2008. Nimelt võttis riskihindamise komitee oma arvamuse mankotseebi klassifitseerimise kohta 1B kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks vastu määruse nr 1272/2008, mitte määruse nr 1107/2009 alusel.

Mis puudutab Malta Vabariigi teadet tema kavatsuse kohta esitada ECHA-le selle aine kohta ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistamise menetluses vastavalt määrusele nr 1272/2008 uus klassifitseerimistoimik, mis kinnitab mankotseebi klassifitseerimist 2. kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks, siis tõdes Üldkohus, et vaidlustatud rakendusmääruse vastuvõtmise kuupäeval ei olnud Malta Vabariigi ettepanekut teaduslikust seisukohast veel hinnatud.

Kolmandaks, kuna hagejad ei ole esitanud põhjendatud argumente, lükkas Üldkohus tagasi etteheite, et riskihindamise komitee arvamus omistati lubamatu mõju metaboliidile ETU aine enda asemel.